

vor Mening skulde optages i en Instruy, nu er foreslaaet indsat i selve Loven, hvilket vistnok maa ansees for at være rigtigt.

Sonne: Skjøndt denne Sag rigtignok i sig er temmelig ringe, troer jeg dog, at den har Forbring paa at blive behandlet med Alvor; thi det er efter min Formening et temmelig alvorligt Skridt, naar et religiøst Menneske gaaer hen og aflægger Ed, og under Paafaldelse af den evige og alvidende Guddom afgiver et Vidnesbyrd. Derfor skylder man ogsaa at iagttage de Former, som kunne høre til, for at give det Hele et høitideligt Præg, og jeg troer, at det er i Sjølelsen heraf, at Landsthinget ved forrige Behandling vedtog Bestemmelsen om det bedækkede Hoved, idet man nemlig antog, at det maatte være Noget, som for Tøderne havde en stor Betydning, og som man derfor ikke burde undlade at optage en Bestemmelse om. Men ved at tage Bestemmelse om dette Punkt maa man erindre, at det indeholder Noget, som denne Forsamling jo ikke kan have en Mening om, uden at støtte sig paa Autoriteter blandt dem, som Sagen nærmest angaaer, og det forekommer mig da, at den bedste Autoritet i saa Henseende maa være den øverste Geistlige for det mosaiske Samfund her i Staden. Af det Skrift, som han har udgivet, fremgaaer det, at det vel ingenlunde er en Nødvendighed, men at det dog for Mangfoldige har en stor Betydning, at Hovedet er bedækket, og at de først da føle sig i den alvorlige og høitidelige Stemning, som hører til, naar en Ed skal aflægges under Paafaldelse af den Evige og Alvidende. Paa den anden Side kan det for enkelte Andre være en Overslødighed, som de helst ville være frie for, og derfor troer jeg, at det bør være overladt til Vedkommende selv, om de ville staae med bedækket Hoved eller ikke, og navnlig troer jeg dette, fordi den jødiske Præst har foreslaaet det. Naar Udvalget har foreslaaet, at disse Ord om Hovedets Bedækning skulde gaae ud, saa er det, hvad der ogsaa fremgik af den oprindelige Udvalgsbetænkning, skeet under den Forudsætning, at der skulde udgaae en Instruy fra Justitsministeriet, hvorved det paalagdes vedkommende Øvrigheder at gjøre den Paagjældende bekendt med, at det

overlodes til hans eget frie Valg, om han vilde staae med bedækket Hoved, eller ikke. Nu forekommer det mig, at det var langt bedre, at disse Ord indsattes i selve Loven. Naar en religiøs Tøbe, som skulde kræves til Ed, vilde gjøre sig bekendt med de Former, hvorunder dette skulde skee, og i den Hensigt tog Lovet for sig, saa saa vilde han muligt kunne komme i Tvivl netop om dette Punkt, naar der ikke stod Noget berom i Loven; han kunde føle stor Betænkelighed, hvoraf han først kunde blive løst, naar Dommeren forklarede ham, at det var overladt til ham selv at vælge. Overhovedet troer jeg, at alle saadanne Bestemmelser i Almindelighed bør samles paa eet Sted; jeg har i andre Sager oftere følt Ulempe ved at maatte søge paa forskjellige Steder, for at faae den rette Mening om en Ting, og derfor har jeg i mit Underændringsforslag foreslaaet, at der optages et Stykke, hvoraf det kunde fremgaae, at det overlades til Vedkommende selv, hvorvidt de ville staae med bedækket Hoved eller ikke. Dette Forslag skal jeg saaledes anbefale til det høie Thing.)

Justitsministeren: Efter den Maade, hvorpaa jeg under Sagens tidligere Behandlinger har udtalt mig om det Punkt, der er Gjenstand for Udvalgets principale Ændringsforslag, er det en Selvsølge, at jeg anbefaler det ærede Thing at vedtage det. Det Underændringsforslag, der er stillet af den ærede Landsthingsmand for Bornholm (Sonne), har ganske vist efter sit Indhold ikke egentlig Noget imod sig, og som af den ærede Ordfører bemærket, stemmer det overeens med, hvad der allerede er anført i Udvalgets tidligere Betænkning. Forskjellen er alene den, at Udvalget antog, at det nærmest burde være Gjenstand for en Slags Instruktion for vedkommende Dommer og Øvrighed, at den Paagjældende, naar han ønskede det, var berettiget til at staae med bedækket Hoved; og jeg kan ikke fuldkommen bifalde den ærede Ordførers Udtalelse om, at det var det Rigtigste, at det kom til at staae i selve Loven. Naar det ikke omtales i Loven, at den Paagjældende skal aflægge Eden med bedækket Hoved, saa ligger allerede deri, at denne Form for Edens Aflæggelse ikke